

DIKGANG TSE DI AKARETSANG

Lefatshe le tliša ditšhono go baagi ba Nodunga

Aaron Zulu, monnasetilo wa Mokgatlo wa Lefatshe le le Tlhakanetsweng la Nodunga o tshotse dinnariki tse di tshagisitsweng mo lefatsheng le e leng la gagwe mmogo le ditokololo tse dingwe tsa baagi.

Noluthando Mkhize

Aaron Zulu (58) o ne a sa akanye gore ka le lengwe la matsatsi o a tla boelana kwa lefatsheng le a belegetsweng kwa go lona morago ga gore tlišaolele e ntshe ena le ba lelapa la gagwe mo legaeng la gagwe.

Ka 1913, diketekete tsa malapa a bantsho di ntshitswe ka dikgoka mo lefatsheng la bona ke puso ya tlišaolele morago ga go goelediwa ga Molao wa Naga ya Bathobatshe wa 1913.

Ba ne ba tselwa lefatsheng, magae matshelo le seriti mme ba patelediwa go ya kwa dinagamagaeng kgotsa go fudusediwa kwa metsesetoropong e e sa rulanang sentle ya ditirelo tse di bokoa.

Ka 1994 puso ya temokerasi ya bosetšhaba e ne ya bona tšhokego ya pusetso ya mafatshe le temothuo jaaka karolo ya poelano ya bosetšhaba.

"Re ne ra patelediwa go tswa mo lefatsheng la rona. Magae a rona a ne a fisiwa mme dikgomo tsa rona tsa bolawa," ga rialo Zulu.

Zulu ke yo mongwe wa badiraditopo ba feta 76 000 ba ba buseditšweng mafatshe a bona ka lenaane la puso la pusetso ya mafatshe. Lefapha la Tlhabololo ya Metseselegae le Ntšhwafatso ya Naga le dirisitse go feta R25.6 bilione mo lenaaneng le.

Zulu ke monnasetilo wa Mokgatlo wa Lefatshe le le Tlhakanetsweng wa Nodunga (CPA) le le emetseng malapa a le 376.

Go sa le gale baagi ba Nodunga ba saenile tumalano ya khiro le setlamo sa dipakana le dipampiri, Mondri, go jala ditlhare tsa kgwebo mo lefatsheng la diheketara di le 685, ya boleng jwa R7.4 milione, go ba thusa go fitlelela dinonofa tse di botlhokwa tsa gore ba tswelwe mosola ke ditšhono tsa kgwebo mo lefatsheng le.

GO DIRA DITOPOTUELO TSA LEFATSHE

Ka 2012, morago ga dingwaga tse 17 ba leka go dira ditopotuelo tsa lefatsheng la bona, CPA ya Nodunga e ne ya busediwa diheketara tse 2 897.

Ke ne ke sa akanye gore nka boela kwa legaeng la me. Ke ne ke akanya gore go fedile ka rona gonne dilo tsothle tse re neng re na natso di tserwe," ga rialo Zulu.

Zulu le ditokololo tse dingwe tsa baagi ba Nodunga ba ne ba tliša tliša topotuelo ya bona ka 1995.

"Re itemogetse mathata a le mmalwa, le mo teng ga setšhaba, a baakileng tiego e e rileng. Sa ntlha, re ne re sa itse gore re ka ya kae go bona thuso ya go dira ditopotuelo tsa lefatsheng la rona."

Zulu o rile tiro ya go dira ditopotuelo tsa lefatsheng la bona e simolotse sentla ka 2008 fa batlhankedi ba puso ba ne ba na le go etela lefatsheng leo, le le neng le na le balemi, go le sekaseka.

"Ka nako ya tirego eo, re ne re dirisana le Khomišene ya Pusetso ya Ditshwanelo tsa Lefatshe ya KwaZulu-Natal. Go ne go le thata gonne baagi bangwe ba ne ba fudugile mme ba nna kwa mafelong a mangwe mme ka jalo ra tshwanelwa ke go phasalatsa mo bobegagannyeng go leka go ba batla.

Khomišene ya Pusetso ya Ditshwanelo tsa Lefatshe ya KwaZulu-Natal e wela ka fa tlase ga lefapha la porofense la Temothuo le Tlhabololo ya Metseselegae.

Fa badiraditopotuelo ba Nodunga ba sena go bonwa, ba ne ba tlhoma CPA ya Nodunga.

"Re ikuetse go batho ba ba ka tswang ba na le bokgoni mo go tsa palotlotlo kgotsa mo go tsa-

maiseng kgwebo gonne re ne re na le maikaelelo a polase. Re ba le supa mo komiting."

DITŠHONO TSA DITIRO

CPA e ne ya kwadisa Temo ya Nodunga, e e tsamaisang ke bakaedi ba le bararo, go kgontsha baagi go dira kgwebo mo lefatsheng le ba le buseditšweng.

Temo ya Nodunga e amogetse gape R17.8 milione go tswa mo Lenaaneng la Thulaganyosešwa ya Matlole le Tlhabololo (RADP) la lefapha le le thankgolotsweng ka 2009.

RADP e tlamela ka katiso le tlhabololo go ba ba amogetseng lefatsheng ka lenaane la pusetso ya mafatshe.

"Fa re ne re busediwa lefatsheng semmuso ka 2012, re ne re sena sepe se re ka tsamaisang dipolase kgotsa go simolola dikgwebo ka sona. Dipolase di ne di le mo maamong a maswe mme go se na motlakase."

Gompieno Temo ya Nodunga e tshagisa ntšhwe, dimenku, dinnariki, dillitšhi le ditokomane tsa makhadamia.

Go na le baagi ba le 239 ba ba dirang mo polaseng le badiri ba nakwana ba le 42.

PEELETSE MO SETŠHABENG

Ntle le go tlamela ka ditšhono tsa ditiro, Temo ya Nodunga e tlamela gape ka diaparo tsa dikolo tse tlhano, tsa bana ba le 1 500 ngwaga le ngwaga.

"Re bone go tlhokega gore re thuse dikolo mo lefelong le ka go di tlamela ka diaparo tsa sekolo. Re thusa gape le ka diaparo tsa ditiragalo tsa boitapololo le metshameko go dira gore bana ba itumelele go tsena sekolo.

Temo ya Nodunga e thusa gape le malapa a a tlhokang. E a agetse dintlo le go ba tlamela ka divoutšhara tsa dijo.

"Go fitlha ga jaana, re agetse baagi dintlo a le mararo. Baagi ba letlwa go ka romela ditlhokego tsa bona. E ka nna sengwe le sengwe jaaka thuso ka tsa phitlho kgotsa dibasari tsa thuto. Re sekaseka dikopo tseo mme re thuse fa re kgonang."

Mo ngwageng wa ditšhelete o o fetileng wa setlamo se, tlhohlwathekelo ya sona e ne e le dimilione tse R17 go tswa mo ditoneng tse 36 tsa ntšhwe tse e di tshagisitseng.

MAELE GO BENG BA LEFATSHE BA BANGWE

Zulu o rile go nna molemi yo o atlegang, o tshwanetse go nna le phisegelo.

"Dipoelo di teng mo kgwebong, fela o tlhoka go nna pelotelele. O tlhoka go itse gape gore o laola jang kgwebo mme o tlhoka le go itse ditshenyegelo tsa go tsamaisa polase."

O tšheleletse ka gore baboelwaba ba tshwanetse go kgona go dirisana mmogo go netefatsa gore ba ka dira sengwe ka lefatsheng leo.

Kgwebo ya temo ga e dire fa go na le dikgogakgonano tse dintsi."

Jabulani Dube, mokaedi wa matlole, o rile ba boelwa ba tshwanetse go katišwa pele ba tsaya lefatsheng.

"Re ne re na le kitso ya go lema ntšhwe mme se se ntle mosola. Re ka rata le go katišwa batho ba ba tšenang mo lekaleng le.

[Pusoetsibogela boikuelo jwa Eersterust] > E tswelela go tswa mo tsebe 1

Motlatsatona wa Lefapha la Tiromaano, Tekolo le Tshakatsheko ya Tiro, mo Kantorong ya Moporesitente, mme gape a samagane le tsa Kantorolo ya Tlhabololo ya Bašwa Buti Manamela, o etetse Sekolopotlana sa Nantes kwa Eersterust go rotloetsa barutwana go tsepama mo thutong ya bona le go tlhokomela tikologo ya bona.

O etetse sekolo go jala merogo le ditlhare tsa maungo mo tshingwaneng le go rotloetsa barutwana go tsena sekolo le go tlhokomela tikologo ya bona, mme ba simolole ka tshingwana ya bona ya merogo le ditlhare. Dikumo go tswa mo tshingwaneng ya merogo le ditlhare tsa maungo di tla thusa mo lenaaneng la sekolo la phepo, le le fepang bana ba ka nna 400 ka dijo letsatsi le lengwe le le lengwe.

Motlatsatona o gateletse gore bašwa ba

Kantoro e e latelelang batho e nolofatsa ditopotuelo tsa lefatsheng

Noluthando Mkhize

Kantoro e e latelelang batho ya pusetso ya mafatshe e tla bo e tsamaya go ralala KwaZulu-Natal go nolofatsa tirego ya go tliša tliša ditopotuelo tsa mafatshe.

Kantoro e e latelelang batho, e leng bese, ke karolo ya Lenaane la Pusetso ya Mafatshe la puso.

Tirego ya ditopotuelo tsa mafatshe e kgontsha batho ba ba neng ba ntshitswe ka dikgoka mo lefatsheng la bona ka fa tlase ga puso ya tlišaolele go tliša tliša ditopotuelo tsa mafatshe.

KZN e na fela le dikantoro di le pedi tsa go tliša tliša ditopotuelo, kwa Pietermaritzburg le Vryheid, mme kantoro e e latelelang batho e tla kgontsha batho go tliša tliša dikgetse tsa bona gaufi le magae a bona.

Bese e e tla dirisiwa le ke Kapa Botlhaba, ka go tsaya dikgwedi dile tharo ka nako mo porofenseng nngwe le nngwe.

Mokhuduthamaga wa KZN wa Temothuo le Tlhabololo ya Metseselegae, Cyril Xaba, o rile bese e na le thekenoloji ya go diragatsa ditopotuelo ka tsela ya ileketeroniki.

"Puso e dumela gore tirego e e tla dira ka bonako gonne ditopotuelo tsothle di tla tliša tliša kwa mogwa wa ileketeroniki," a rialo.

Ka Tlhakole ngogola, Palamente e fetisitse Molaotlhabololo wa Pusetso ya Ditshwanelo tsa

Mafatshe, o o buletseng gape tirego ya pusetso ya mafatshe.

Letlha le lešwa la ditopotuelo tsa mafatshe le atoloseditswe go 31 Sedimonthole 2018 mme le ama mongwe le mongwe yo o ntshitsweng mo lefatsheng la gagwe morago ga 19 Seetebosigo 1913.

Lenaane la pusetso le neetse phimolakeledi go batswasetlhabo ba le mmalwa ba ba tseetsweng lefatsheng le go tliša tliša ditopotuelo ka 31 Sedimonthole 1998, e leng letlha la ntlha la konosetso.

Kwa KZN, ditopotuelo di le 16 000 di tliša tliša mme go pakeng ya ntlha ya ditopotuelo tsa mafatshe.

"Mo go tsona, di le 14 000 di setse di diragaditswe mme go setse di le 2 000 fela. Tsona di tla diragadiwa ka nako e le nngwe le ditopotuelo tse dišwa, mme ba ba tliša bewang kwa setlhoeng e tla nna ba ba tliša tliša ditopotuelo pele ga 1998."

Go ya ka Lefapha la Tlhabololo ya Metseselegae le Ntšhwafatso ya Naga la bosetšhaba, ka Mopitlwe 2012 go ne go setse go duetswe ditopotuelo di le 76 000.

Baboelwa ba feta milione go ralala naga ba amogetse diheketara tsa lefatsheng di feta dimilione di le pedi.

Ditshenyegelo tsothle tsa lenaane la pusetso ya mafatshe e ntle R24.6 bilione.

O tliša tliša jang topotuelo

KGATO 1: Bogorogelo

Badiri kwa desekeng ya bogorogelo ba tla sekaseka gore a o tshotse ditokomane tsothle tse di maleba le go go naya maele.

KGATO 2: Go tšenywa dintlha

Badiri ba ba mo lephateng la go tšenywa dintlha ba tla go thusa go tšenywa topotuelo ya gago ka mogwa wa ileketeroniki.

GO TLHATHLEHA TOPOTUELO KE MAHALA

KGATO 4: Kitsiso

Morago ga go tliša tliša topotuelo, o tla amogela SMS mo diureng di le 48 e e netefatsang gore re amogetse topotuelo ya gago. Topotuelo ya gago e tla tliša tliša mme o tla itsisiwe ka ga se se setseng se dirilwe gangwe le gape, kgotsa fa o kopa jalo.

KGATO 3: Netefatso

O tla amogela lekwalo morago ga go bolokwa ga tshedimotso ya topotuelo ya gago. Lekwalo leo le tla nna le nomoro e e kgethegileng ya referense go supa gore o tliša tliša topotuelo ya gago ka katlego.

TSELA YA GO LATEDISA TOPOTUELO: O ka letsetsa mogala wa mahala mo go 0800 007 095 kgotsa golagana le nngwe ya dikantoro di le 14 tsa tliša tliša ditopotuelo go ralala naga.

O ka tliša tliša topotuelo ya gago kae?

Gauteng: 9 Bailey Street, Makopanelo a Mebila ya Steve Biko le Johannes Ramokhoase, Arcadia, Pretoria. Mogala: 012 310 6500

Foreisetata: Old Postbank Building, (Makopanelo a Mebila ya East Burger le Selbourne, Bloemfontein). Mogala: 015 430 0444

KwaZulu-Natal: Umhlaba House, 139 Langalibalele Street, Pietermaritzburg le 158-160 High Street, Vryheid. Mogala: 033 341 2674

Eastern Cape: Old SARS Building, 22 Station Street, East London le 66 Prince Alfred Street, Queenstown. Mogala: 043 722 1487

Kapa Bokone: Hyesco Arcade, 4 - 8 Old Main Road, Kimberley. Mogala: 053 807 5700

Bokone Bophirima: Unit 4 Bathlaping Street, (Next to SARS Building), Mmabatho le Prime Plaza Building 52 Market Street, Vryburg. Mogala: 018 389 9658/9600

Kapa Bophirima: Van der Sterr Building, Rhodes Avenue, Mowbray, Cape Town le 33 Shamrock Place, 97 York Street, George. Mogala: 021 658 4300

Limpopo: 61 Biccard Street, Polokwane. Mogala: 015 284 6300

Mpumalanga: Restitution House, 30 Samora Machel Drive, Mbombela le 23 Hi-tech House Corner Botha and Rhodes Streets, eMalaheni. Mogala: 013 752 4054

botlhokwa mo go ageng Aforika Borwa yo o botoka.

Fa re leba kwa pele, puso e golagane le sepedisi, bašwa le bannaleseabe ba bangwe mo lefelong le go samagane le dikgwetlho tsa baagi le go tla ka ditharabololo.

"Re tswelela pele, mme Moporesitente o tla netefatsa gore re matlafatsa ntwaga e le go busetsa lefelo le go baagi ba Eersterust," ga rialo Motlatsatona Manamela.

KANTORO E NTŠHWA YA BAŠWA KWA EERSTERUST

Setho sa Bosetšhaba sa Tlhabololo ya Bašwa (NYDA) se tla bula kantoro kwa Eersterust pele ga bokhutlo jwa Ngwanaitsele monongwaga, go tlamela bašwa ka tshedimotso ka ga thuto, tlhopho ya boruteji, ditšhono tsa ditiro le tsa kgwebo.

NYDA, ka tirisano le Toropokgolo ya Tshwane

le porofense, e ikaelela go tšenywa tirisong Lenaane la Tlhabololo ya Mafaratlhatlha a Kago la Bašwa kwa Eersterust, kwa baagi ba bašwa ba le 100 ba tliša agang dintlo di le 100 go samagane le tlišaolele dintlo. Ba tliša katišwa go aga dintlo, go tšenywa dipeipi tsa metsi le go betla.

Ratoropo wa Toropokgolo ya Tshwane Kgositentso Ramokgopa o rile mmasepala o beetse thoko R300 milione ya dikoporasi tsa bašwa mme o rotloeditse bašwa mo lefelong leo go simolola dikoporasi tsa bona go lwantsha botlhokatiro.

Godimo ga moo, R15 milione e beetse thoko go thusa bathuti ba materiki ba ba tshagisang dipoleo tse dintle mme ba ka se kgone dituelo tsa ditheo tsa thuto e e kwa godimo.

Toropokgolo ya Tshwane e tla dira gape le baagi go aga mafelo a metshameko a botlhe, e leng se se tla rotloeditse bašwa go tswa mo mebileng.

DIKGANG TSE DI AKARETSANG

Lefapha la Merero ya Selegae le tokafatsa ditirelo go botlhe

Batsadi ba tshwanetse go kwadisa masea a bona mo matsatsing a le 30 a go belegwa ga ona go thusa puso go rulaganyetsa isago.

Noluthando Mkhize

Go tloga ka Ferikgong 2016, batsadi ba ba kwadisang bana ba bona morago ga matsatsi a le 30 ba tla tshwanelwa ke go neela Lefapha la Merero ya Selegae bopaki jwa gore e tota e le baagi ba Aforika Borwa.

Se ke go ya ka Mokaedikakaretso wa Merero ya Selegae, Mkuseli Apleni, yo o buileng le Vuk'uzenzele go sa le gale.

O rile ke maikarabelo a batsadi botlhe go netefatsa gore masea a bona a a sa tswang go belegwa a kwadisiwa le Lefapha la Merero ya Selegae mo matsatsing a le 30 a go belegwa ga ona.

"Fa se se sa dirwe, batsadi ba tla tshwanelwa ke go tlhalosa gore ke ka ntlha ya eng ba sa kgona go kwadisa masea a bona mo matsatsing a le 30. Go lebilwe tlhaloso ya bona, kopu ya bona e tshwanetse go amogelwa ke Mokaedikakaretso kgotsa Tona gonne re tlhoka go netefatsa gore batsadi ba tlhaloganya gore ba tshwanetse go obamela molao."

Moporesitente Jacob Zuma le Tona ya malo-

ba ya Merero ya Selegae, Ngaka Nkosazana Dlamini-Zuma, ba thankgolotse thulaganyo ya kwadisothari ya matsalo ka 2010 go netefatsa gore batho ba kwadisa matsalo a bona ba bona mo pakeng e e beilweng.

"Pholisi ya lefapha ya re go tsenngwa la ntlha mo kwadisong ya baagi ke ka go kwadisa matsalo. Mo malobeng, batho ba ne ba sa tlhaloganye gore goreng ba tshwanetse go kwadisa bana ba bona."

Apleni o rile go na le maokelo a feta 300 mo nageng a a dirang le lefapha go netefatsa gore bana ba kwadisiwa fa ba sena go belegwa.

Fa thulaganyo ya kwadisothari ya matsalo e ne e thankgololwa, lefapha le ne la nna le dikwadisothari tsa matsalo di ka nna 500 000.

"Ga jaana palo e e fokotsegile go ya kwa tlase ga 100 000."

Go ya ka Apleni, masea a a sa kwadisiwang mo matsatsing a le 30 a ka se bone madi a puso a thusothokomelo ya bana ka ntlha ya fa go tlhokega lekwalonetefaleto la botsalo le le sa khutswafadiwang go dira kopu.

Go kwadisa bana go thusa puso go rulaganyetsa isago.

Apleni o rile lefapha la gagwe le dira le mafapha a mangwe a puso jaaka Operation Fiela go netefatsa gore maAforika Borwa a ikutlwa a babalesegile.

"MaAforika Borwa le batswantle ba tshwanetse go obamela melao. Go na le kgopolo e e fosagetseng ya gore Operation Fiela e tlhorisa batswantle. Mo Aforika Borwa, re na le tsela e e momaganeng. Fa sepodisi se dira diphuruphutso ka tirisano le Lefapha la Merero ya Selegae le mafapha a mangwe a puso ba tshwara mongwe le mongwe yo o fitlhelwang a na le diritibatsi e ka tswa e le moAforika Borwa kgotsa motswantle."

OPERATION PYRAMID

Lefapha le thankgolotse Operation Pyramid go netefatsa taolo e e masisi ya melwane.

Maikaelelo a Operation Pyramid ke go tlhoma motheo wa Setheo sa Taolo ya Melwane (BMA) go tokafatsa momaganyo le tirisano magareng ga balekane ba puso le baagi go sireletsa melwane ya naga ya lefatshe, lefaufau le mawatlle.

Fa lenaane le le ne le thankgololwa go sa le gale, Tona ya Merero ya Selegae Malusi Gigaba o rile dikgwetlho tse di lebaneng taolo ya melwane ke metsamao ya batho, bosenyi bo bo rulagantsweng ba boditshaba, ditiragalo tsa bosenyi, borukhuthi, ditshedi tse di mo kotsing, metswedi ya tlhago le diphologolo, dimela le malwetse a batho.

Gigaba o tlaleditse ka gore dikarolo tse dikgolo tsa lefaufau le mabopo di bulegetse motsamao o o seng molaong wa lefaufau le mawatlle.

BMA e na le maikarabelo a mafaratlhatlha le paakanyo ya bogorogelo mme e tla tlhoma moonoo wa yona jaaka setheo, tebebo le maemo a tirelo.

Apleni o rile Lefapha la Merero ya Selegae le dirisana le mafapha a le 11 a puso go tlhoma BMA.

"Ke batla go tlhoma maikarabelo otlhe a ka fa tlase ga setheo se le sengwe. Ka 2017, taolo ya melwala e tla bo e tlhomilwe."

LEFAPHA LA MERERO YA SELEGAE LE DIRISA DIJITHALE

Apleni o rile tse ke dinako tse di itumedisang mo lefapheng ka ntlha ya fa le ipaakanyetsa go tokafatsa ditirelo tsa lona ka thuso ya the-

kenoloji e e tla netefatsang gore Merero ya Selegae e tsamaya ka nonofo.

Batho ba tla kgona go dira dikopo tsa phase-poto kgotsa tsa karata ya boitshupo ba iketlile, ka inthanete le go duela ka phetiso ya ileketeroniki. Ba tshwanetse go ya bankeng fela go gatisiwa menwana le go tswa senepe."

Lefapha le dirile semphato le dibanka go kgontsha batho go dira kopu ka banka.

"Re dumela gore thekenoloji ke karabo. Morago ga go dira kopu ya phasepoto, go tla tsaya bogolo matsatsi a le 13 gore o e amogele."

Mokaedikakaretso wa Merero ya Selegae Mkuseli Apleni a re lefapha le ipela ka ditirelo tsa lona ka ntlha ya thuso ya thekenoloji.

Go bona tshedimosetso ka bottlalo, letsetsa: 0800 60 11 90

Baagi ba a tokafadiwa

Noluthando Mkhize

Tlhokego ya go bona baagi ba tokafadiwa e bakile gore morutegi yo mošwa, Yolanda Madyira, e nne karolo ya Jessica Fortuin Fellowship (JFF), e leng thulaganyo ya dingwaga di le pedi e e rotloetsang tlhabololo ya baagi.

Dingwaga dingwe le dingwe di le pedi, bašwa ba le 33 ba tlhophiwa go tsenela thulaganyo e, e e ba rutang go tlhoma le go tsamaisa mekgatlo ya baagi e e nang le seabe sa botlhokwa mo go tokafatseng baagi.

Ba ithuta gape le go tsamaisa maiteko a a tlholang lotseno le le tswelang bona le baagi ba bona mosola.

JFF, e leng thulaganyo ya Setheo sa Tlhabololo ya Bosetšhaba (NDA) e maikaelelo a yona e leng go laola le go fetola maemo a loago le ikonomi ya baagi, e teletswe ka moswi Jessica Fortuin, e leng mogale wa modirediloago yo a tseneng mo NDA ka 2003 mme a nnile le seabe mo tlhabololong ya loago mo dingwageng di le 34.

"Go botlhokwa thata gore jaaka bašwa re nne le seabe mo tlhabololong ya setšhaba sa rona. Re na le maatla a go bopa phetogo le go samagana le dilabe tsa loago tse di jaaka tiriso e e botlhaswa ya dire le tirisodikgoka mo setšhabeng," ga rialo Madyira.

NDA e thankgolotse JFF ka 2014 go tswelletsatsa tlhabololo ya loago ka go supa le go tlhabolola dialogane tsa bašwa mo makaleng a dithuto tsa tlhabololo ya bodirediloago, ditlhotlhomiso le disaense tsa batho le tsa loago.

NDA, e leng setheo sa Lefapha la Tlhabololo ya Loago, e na le maikarabelo a go fedisa botlhoki ka go golagana le mekgatlo ya baagi le go e neela dinonono tse di matlafatsang baagi.

Madyira yo a nang le gerata ya saense ya dipolotiki go tswa kwa Yunibesithing ya Kapa Bohirima, o rile pele a tsena mo JFF o ne a sa kgone go bona tiro.

Madyira yo a leng kwa kantorong ya NDA kwa Motsekapa, o simolotse katiso ya gawe ngogola. O rile o itumelela go dira le mekgatlo e e sa direng lotseno (di-NPO), gonne e thusa go tsosolosa naga.

"Tiro e ke e dirang e nneela maitemogelo a go dira le di-NPO. Re thusa go katisa batho mo mekgatlong e le go ba ruta gore NPO ya mmatota e tshwanetse go tsamaisiwa jang ka ntlha ya fa maikaelelo a yona e le go thusa baagi.

"Go nna karolo ya thulaganyo e go nthutile gape gore go nna jang fa batho ba se na ditšhono. Ka gale ke batla ditsela tsa go thusa di-NPO tse ke dirang natso go dira

botoka.

Motlhankedikhuduthamagomogolo wa NDA, Ngaka Vuyelwa Nhlapo o rile thulaganyo e e tlamela bašwa ka tšhono ya go bona maitemogelo a tiro, kaelo e e tsepameng le tlhotlhetso ya tlhabololo le phitlhelelo.

"Ka thulaganyo e, re thusa bašwa go tshelela ba dirisa bokgoni botlhe jwa bona le go etelela pele mo tlhabololong le katlego ya bona mmogo le ya setšhaba.

NDA e na gape le seabe mo ditlhotlhomisong mo lekaleng la tlhabololo e bile e neetse dialogane tse dingwe ditšhono mo lekaleng la ditlhotlhomiso.

E lemoga gore go botlhokwa gore bašwa ba rotloedire go tsena mo lekaleng la tlhabololo le go nna le seabe mo phedisong ya botlhoki.

"Lekala le le tlhoka dikgopolo tse di botlhale go tla ka manaane le diporojeke tse di matlafatsang baagi ba ba tlhokang ba metselele go rotloetsa dimphato magareng ga baagi, mekgatlo ya baagi, puso le lekala la poraefete," ga rialo Ngaka Nhlapo.

TLHOKEGO E E GOLANG YA BADIREDILOAGO

Go sa le gale monongwaga, Tona ya Tlhabololo ya Loago, Bathabile Dlamini, o

boletse Indaba ya Bodirediloago gore go na le tlhokego e kgolo ya badirediloago mo nageng.

Ga jaana, kabo ya motlhokomedi go motlhankedi ke 1:10 go ya go 1:13 go ya ka lefelo le ba leng mo go lona, mme bathankedi ba bantsi ba dira ntle le batlhokomedi.

Lefapha le tlhalositse gape gore kabo ya badirediloago mo baaging go ralala naga e fopholetswa go 1:5 000, e leng kwa godimo thata ga maemo a a atlenegisiwang. Se se etegelela ke ntlha ya gore badirediloago ba solofelwa go nna 'badiri ba tlhabololo ka kakaretso' ke baagi.

Ditlamorago tsa se ke tsenyotirisong e e bokoa ya meono le maemo mo bodirediloagong.

Go fitlhelela maikaelelo a badirediloago ba le 55 000, jaaka a tlhagisiwa mo teng ga Leanothabololo la Bosetšhaba, lefapha le thankgolotse lenaane la dibasari le le thusang baithuti ka matlole ba ba batlang go ithutela bodirediloago kwa diyunibesithing.

Fa e sale lenaane le le simolola, bašwa ba ka nna 8 000 ba alogile ka thuso ya lefapha. Ba feta 3 500 ba bona ba tsentswe mo bodiredipusong. Lefapha le dirisana mmogo le diporofense go samagana le ntlha ya go thapa.

Go bona tshedimosetso ka bottlalo, letsetsa: 011 081 5500